

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра загальної практики – сімейної медицини та внутрішніх хвороб
 навчальний рік 2024/2025

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

Основи медичних знань

(назва освітнього компоненту)

Нормативний освітній компонент

Форма здобуття освіти - денна

Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»
 (шифр і назва напрямку підготовки)

Спеціальність 053 «Психологія»
 (шифр і назва спеціальності)

ОПП «Клінічна психологія»

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

курс I

Силабус освітнього компоненту
 затверджено на засіданні кафедри загальної
 практики – сімейної медицини та
 внутрішніх хвороб

Протокол від

26 серпня 2024 року № 8

Завідувач кафедри

Схвалено методичною комісією ХНМУ з
 проблем терапевтичного профілю

Протокол від

28 серпня 2024 року № 1

Голова

 (підпис) проф. Пасієшвілі Л.М.
 (прізвище та ініціали)

 (підпис) проф. Кравчун П.Г.
 (прізвище та ініціали)

Розробники силабусу:

Пасієшвілі Л.М., зав. кафедри загальної практики – сімейної медицини та внутрішніх хвороб, професор, доктор медичних наук

Журавльова А.К. доцент кафедри загальної практики – сімейної медицини та внутрішніх хвороб, доцент, кандидат медичних наук

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЩО ВИКЛАДАЮТЬ ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

Пасієшвілі Л.М. зав. кафедри загальної практики – сімейної медицини та внутрішніх хвороб, професор, доктор медичних наук.

Журавльова А.К. доцент кафедри загальної практики – сімейної медицини та внутрішніх хвороб, доцент, кандидат медичних наук.

Корпоративна пошта викладача:

ak.zhuravlyova@knmu.edu.ua

Консультації проводяться на кафедрі загальної практики – сімейної медицини та внутрішніх хвороб (в ННМК «Університетська клініка» ХНМУ) за адресою м. Харків, вул. Олександра Шпейєра, 4 за графіком.

Локація: 61157, м. Харків, вул. Олександра Шпейєра, 4.

ВСТУП

Силабус освітнього компоненту «Основи медичних знань» складена відповідно до Освітньо-професійної програми «Клінічна психологія» та Стандарту вищої освіти України (далі – Стандарт), перший (бакалаврський) рівень, галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», спеціальності 053 «Психологія».

Опис освітнього компоненту (анотація). Згідно з навчальним планом програма для 1 курсу обсягом 90 годин складається з 20 годин лекційних, 20 годин практичних занять та 50 годин самостійної роботи студентів, присвячених вивченню основ здоров'я людини, здорового способу життя, раціонального харчування в сучасних умовах, питанням невідкладної допомоги і долікарської реанімації при ряді критичних станів здоров'я і життя людини, наведені основні дані про хвороби внутрішніх органів, принципи їх діагностики, лікування, поняття про інфекційні хвороби.

Предметом вивчення освітнього компоненту «Основи медичних знань» є основи функціонування організму людини при відсутності та за наявності найпоширеніших патологічних станів, їх вплив на психічно-емоційний стан людини, методи підтримання і надання допомоги особам, групам людей, з метою відновлення їхньої здатності до соціального функціонування.

Міждисциплінарні зв'язки. Анатомія, фізіологія, психологія, валеологія, сімейна медицина, геронтологія.

Пререквізити дисципліни.

«Основи медичних знань» як навчальна дисципліна ґрунтується на вивченні студентами анатомії, біології, основ безпеки життєдіяльності, валеології, фізики, хімії, основ психології у закладах середньої освіти.

Постреквізити дисципліни.

«Основи медичних знань» як навчальна дисципліна є базисом для вивчення медичних дисциплін на подальших курсах.

Посилання на сторінку освітнього компоненту в MOODLE

<https://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=5769>

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

1.1. Метою вивчення освітнього компоненту «Основи медичних знань» є придбання цілісного уявлення про комплекс заходів, пропонованих медичною наукою і практикою, спрямованих на збереження, зміцнення і відновлення здоров'я; участь у формуванні валеологічної культури населення; формування навичок і вмінь надання першої (долікарської) допомоги; формування готовності діяти грамотно і ефективно в ситуаціях загрози здоров'ю; надбання знань про основні захворювання внутрішніх органів.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- розуміння здоров'я як безумовної цінності, що призводить до осмислення і прийняття здорового способу життя;
- розуміння основних фізіологічних процесів в організмі людини;
- надбання знань про найбільш поширені внутрішні хвороби та інфекційні захворювання;
- надбання знань про профілактику найпоширеніших захворювань;
- надання долікарської медичної допомоги при загрозливих для життя станах;
- опанування навички пошуку інформації щодо нормативних документів про захворювання.

1.3. Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у ОПП та Стандарті).

1.3.1. Вивчення освітнього компоненту забезпечує опанування студентами компетентностей:

інтегральна: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у соціальній сфері або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів соціальної роботи і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

загальні:

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

спеціальні (фахові):

СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.

СК7. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.

СК9. Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну допомогу відповідно до запиту.

СК11. Здатність дотримуватися норм професійної етики.

СК15. Здатність працювати у складі фахівців мультидисциплінарних реабілітаційних команд.

1.3.2. Вивчення освітнього компоненту забезпечує набуття студентами наступних **програмних результатів навчання:**

ПРН 15. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

ПРН18. Вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я (власного й оточення) та за потреби визначати зміст запиту до супервізії.

ПРН19. Застосовувати знання при роботі у складі фахівців мультидисциплінарних реабілітаційних команд.

1.3.3. Вивчення освітнього компоненту забезпечує набуття студентами наступних **соціальний навичок (Soft skills):**

У результаті вивчення освітнього компоненту студент повинен знати:

- основні критерії та показники здоров'я і нездоров'я;
- норми здорового способу життя;
- основні уявлення про захворювання внутрішніх органів, їх вплив на функціонування людини;
- основні поняття про інфекційні та неінфекційні хвороби та методи їх профілактики і діагностики;
- основні принципи надання медичної (некваліфікованої) допомоги;

У результаті вивчення освітнього компоненту студент повинен вміти:

- самостійно поповнювати знання, які стосуються збереження, зміцнення та відновлення здоров'я індивіда та соціума;
- застосовувати знання з дисципліни «Основи медичних знань» у практичних ситуаціях;
- здійснювати валеологічне виховання;
- враховувати індивідуальні і вікові особливості фізіології людини в роботі;
- аналізувати та інтерпретувати дані медичної документації про стан здоров'я;
- надавати долікарську медичну допомогу при травмах і пошкодженнях, екстрених терапевтичних станах, що вимагають невідкладної допомоги.

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

Інформація про дисципліну

2.1 Опис дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика освітнього компоненту
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань <u>05 «Соціальні та поведінкові науки»</u>	Нормативна
Загальна кількість годин - 90	Спеціальність: 053 «Психологія»	Рік підготовки:
		1-й
		Семестр
		2-й
		Лекції
Годин для денної форми навчання: аудиторних – 40 самостійної роботи студента - 50	Освітньо-кваліфікаційний рівень: перший (бакалаврський) ОПП «Клінічна психологія»	20 год.
		Практичні, семінарські
		20 год.
		Самостійна робота
		50 год.
		Вид контролю: залік

2.2.1 Лекції

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Вид лекції
1	Травна система. Захворювання органів травлення.	5	інформативна
2	Серцево-судинна система. Захворювання серцево-судинної системи.	5	інформативна
3	Ендокринна система. Регуляція діяльності ендокринних залоз. Захворювання щитоподібної залози.	5	інформативна
4	Цукровий діабет.	5	інформативна
Всього лекційних годин		20	

2.2.3 Практичні заняття

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
-------	------------	-----------------	-----------------	----------------

п				
1	Основи здоров'я людини. Соціально-психологічні аспекти здорового способу життя. Основи раціонального харчування. Проблеми здоров'я різних вікових груп.	5	розповідь-пояснення, бесіда	усне опитування, творчі завдання;
2	Травна система. Захворювання органів травлення (функціональні захворювання, виразкова хвороба, запальні захворювання підшлункової залози та жовчного міхура, запальні захворювання кишківника, гепатити).	5	презентація, дискусія, моделювання процесів і ситуацій	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування;
3	Серцево-судинна система. Захворювання серцево-судинної системи (артеріальна гіпертензія, стенокардія, інфаркт міокарду, інсульт). Вимірювання артеріального тиску, пульсу, дихання.	5	розповідь-пояснення, презентація	індивідуальні завдання; реферати; доповідь;
4	Ендокринна система. Регуляція діяльності ендокринних залоз. Захворювання щитоподібної залози. Цукровий діабет.	5	презентація, дискусія, моделювання процесів і ситуацій.	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); тестовий контроль;
Всього годин практичних занять		20		

2.2.5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Травна система. Захворювання органів травлення.	10	Самостійна робота	реферати;
2	Кровоносна система. Кров та її функції. Загальний аналіз	10	Самостійна робота	реферати; доповідь;

	крові та його інтерпретація.			
3	Інфекційні хвороби. Захист від інфекцій. (Віруси та бактерії, вірулентність, шляхи зараження, щеплення, епідемія)	10	Самостійна робота	виступ на задану тему.
4	Серцево-судинна система. Захворювання серцево-судинної системи. Вимірювання артеріального тиску, пульсу, дихання.	10	Самостійна робота	Реферати, конспект
5	Невідкладна допомога і долікарська реанімація.	10	Самостійна робота	конспект
	Всього годин	50		

Методи навчання: розповідь-пояснення, бесіда, лекція, ілюстрація, дискусія, моделювання процесів і ситуацій.

Методи контролю:

поточний контроль: усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; реферати; виступ на задану тему.

підсумковий контроль: залік.

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу проводиться відповідно до «Інструкція з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в Харківському національному медичному університеті».

Під час оцінювання засвоєння кожної навчальної теми студенту виставляється оцінка за традиційною 4-бальною системою: «відмінно», «добре», «задовільно» або «незадовільно».

Підсумковий бал за загальну навчальну діяльність (ЗНД) для дисциплін з формою контролю «залік» розраховуються як середнє арифметичне балів поточного контролю за всі теми всіх семестрів, впродовж всього періоду вивчення дисципліни (з точністю до сотих) за таблицею 2, автоматично в межах

функціоналу електронного журналу АСУ. ЗНД визначається у балах від 120 до 200 та відміткою – «зараховано», «не зараховано».

Таблиця 2

**Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу
(для дисциплін, що завершуються заліком)**

4-бальна шкала	200- бальна шкала	4-бальна шкала	200- бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала
5	200	4.22-4,23	169	3.45-3,46	138
4.97-4,99	199	4.19-4,21	168	3.42-3,44	137
4.95-4,96	198	4.17-4,18	167	3.4-3,41	136
4.92-4,94	197	4.14-4,16	166	3.37-3,39	135
4.9-4,91	196	4.12-4,13	165	3.35-3,36	134
4.87-4,89	195	4.09-4,11	164	3.32-3,34	133
4.85-4,86	194	4.07-4,08	163	3.3-3,31	132
4.82-4,84	193	4.04-4,06	162	3.27-3,29	131
4.8-4,81	192	4.02-4,03	161	3.25-3,26	130
4.77-4,79	191	3.99-4,01	160	3.22-3,24	129
4.75-4,76	190	3.97-3,98	159	3.2-3,21	128
4.72-4,74	189	3.94-3,96	158	3.17-3,19	127
4.7-4,71	188	3.92-3,93	157	3.15-3,16	126
4.67-4,69	187	3.89-3,91	156	3.12-3,14	125
4.65-4,66	186	3.87-3,88	155	3.1-3,11	124
4.62-4,64	185	3.84-3,86	154	3.07-3,09	123
4.6-4,61	184	3.82-3,83	153	3.05-3,06	122
4.57-4,59	183	3.79-3,81	152	3.02-3,04	121
4.54-4,56	182	3.77-3,78	151	3-3,01	120
4.52-4,53	181	3.74-3,76	150	Менше 3	Недостатньо
4.5-4,51	180	3.72-3,73	149		
4.47-4,49	179	3.7-3,71	148		
4.45-4,46	178	3.67-3,69	147		
4.42-4,44	177	3.65-3,66	146		
4.4-4,41	176	3.62-3,64	145		
4.37-4,39	175	3.6-3,61	144		
4.35-4,36	174	3.57-3,59	143		
4.32-4,34	173	3.55-3,56	142		
4.3-4,31	172	3.52-3,54	141		
4,27-4,29	171	3.5-3,51	140		
4.24-4,26	170	3.47-3,49	139		

Таблиця 3

**Відповідність оцінок за 200 бальною шкалою,
чотирибальною (національною) шкалою та шкалою ECTS**

Оцінка за 200 бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за чотирибальною (національною)
------------------------------------	--------------------------	--

		шкалою
180–200	A	Відмінно
160–179	B	Добре
150–159	C	Добре
130–149	D	Задовільно
120–129	E	Задовільно
Менше 120	F, Fx	Незадовільно

Питання до заліку:

1. Дайте визначення поняття «здоров'я», складові здоров'я.
2. Хвороба, як зниження адаптивності організму.
3. Критерії оцінки індивідуального здоров'я.
4. Соціально-психологічні аспекти здорового способу життя.
5. Основи раціонального харчування.
6. Способи підтримки здоров'я і профілактики захворювань.
7. Інфекційні хвороби, шляхи зараження.
8. Основні способи профілактики інфекційних хвороб.
9. Методика вимірювання та оцінка артеріального тиску, пульсу, дихання.
10. Серцево-судинна система: анатомія та фізіологія.
11. Основні захворювання серцево-судинної системи.
12. Кровоносна система: анатомія та фізіологія.
13. Кров та її функції.
14. Основні показники загального аналізу крові та їх значення.
15. Травна система: анатомія та функції.
16. Функціональні захворювання органів травлення.
17. Запальні захворювання підшлункової залози та жовчного міхура.
18. Виразкова хвороба.
19. Ендокринна система: анатомія та фізіологія.
20. Регуляція діяльності ендокринних залоз.
21. Щитоподібна залози : анатомія та фізіологія.
22. Основні ознаки зниження функції щитоподібної залози.
23. Основні ознаки підвищеної функції щитоподібної залози.
24. Основні захворювання щитоподібної залози.
25. Поняття гіпо- та гіперглікемії.
26. Цукровий діабет. Класифікація, клінічні прояви, види лікування.
27. Невідкладна допомога при кровотечі.
28. Серцево-легенева реанімація.

Правила оскарження оцінки

Студент може оскаржити поточну оцінку кафедральній апеляційній комісії у складі зав. кафедри, викладача та професора або доцента кафедри.

Згідно до чинного «Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю здобувачі освіти ХНМУ» студент може оскаржити оцінку іспиту

шляхом подання заяви до свого деканату не пізніше наступного дня після оголошення оцінки з наступним перескладанням іспиту апеляційній комісії.

4. ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ

Вимоги дисципліни – дотримання вимог, встановлених чинним законодавством України, правил ХНМУ, загальних норм етики.

Відвідування занять та поведінка - неприпустимість пропусків, запізень, дотримання норм деонтології.

Політика щодо академічної доброчесності – суворе дотримання академічної доброчесності.

Політика щодо осіб з особливими освітніми потребами – індивідуальний підхід до студентів у межах вимог навчальної програми.

Рекомендації щодо успішного складання дисципліни – виконання вимог навчальної програми, отримання достатньої кількості балів.

Заохочення та стягнення – для отримання додаткових знань з сімейної медицини студенти можуть приймати участь у роботі СНТ кафедри.

Техніка безпеки – необхідність дотримання правил безпеки.

Порядок інформування про зміни у силабусі - інформування про зміни у силабусі здійснюється через офіційний сайт ХНМУ.

5. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Згідно до «Кодексу академічної доброчесності Харківського національного медичного університету» в ХНМУ впроваджено систему академічної доброчесності з метою підтримки ідеї доброчесності та гідних взаємин між учасниками академічного процесу; пропагування важливості академічної доброчесності; вирішених питань щодо підняття якості вищої освіти; сприяння розвитку позитивної репутації; підвищення рейтингу викладачів та конкурентоспроможності випускників університету; розвитку навичок добросовісної та коректної роботи із джерелами інформації; дотримання вимог наукової етики та поваги до інтелектуальної власності інших осіб; активізації самостійності та індивідуальності при створенні власних творів, а також підвищення відповідальності за порушення загальноприйнятих правил цитування.

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Сімейна медицина: Підручник: у 3-х томах / О.М. Гиріна, Л.М. Пасієшвілі, Г.С. Попік, А.С. Свінцицький та ін.; за ред. О.М. Гиріної, Л.М. Пасієшвілі, Г.С. Попік. – К.: Медицина, 2018.
2. Медицина невідкладних станів. Екстрена (швидка) медична допомога: підручник. 5-е видання/І.С. Зозуля, А.О. Волосовець. – Київ, ВСВ «Медицина», 2023.
3. Основи медичних знань/ І.Л. Толочик, Є.Ф. Кучерук// Гельветика, навчальний посібник, 2020 – с.160.

4. Основи домедичної підготовки/ В.Й. Черняхівський, Н.В. Котляр, І.Г. Кириченко// Гельветика, навчальний посібник, 2022 – с.188.
5. Актуальні питання внутрішніх хвороб у практиці сімейного лікаря : навчальний посібник для лікарів-інтернів і лікарів-слухачів закладів (факультетів) післядипломної освіти / Ю. В. Вороненко [та ін.]; за ред. Ю. В. Вороненка, О.Г. Шекери, Л.В. Хіміон; Нац. мед. акад. післядиплом. освіти ім. П. Л. Шупика. - Київ: Заславський А.Ю, 2018. - 600 с.
6. Сімейна медицина: у 3 книгах. — Книга 3: Спеціальна частина. Поліпрофільність загальної лікарської практики: Підручник для мед. ВНЗ IV р. а. Затверджено МОН / За ред. О.М. Гиріної, Л.М. Пасієшвілі. — К.: ВСВ «Медицина», 2017. — 680 с.
7. Взаємодія «держава-громада» заради здоров'я: зарубіжний досвід боротьби з неінфекційними захворюваннями / Н. О. Рингач, О. М. Дзюба, О. Р. Ситенко, А. О. Керецман // Вісн. соц. гігієни та орг. охорони здоров'я України. – 2015. – № 1. – С. 35–41.
8. Фізіологія харчування: підручник. Павлоцька Л.Ф., Дуденко Н.В., Левітін Є.Я. – Суми: Університетська книга, 2019. – с. 473.

7. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

<http://www.moz.gov.ua/> - офіційний сайт МОЗ України

<http://libr.knmu.edu.ua/> - сайт наукової бібліотеки ХНМУ

<http://korolenko.kharkov.com> – сайт Харківської державної наукової бібліотеки імені В. Г. Короленка

Посилання на сторінку освітнього компоненту в MOODLE:

<https://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=5769>